

سری سوال: یک ۱

زمان آزمون (دقیقه): تستی: ۵۰ تشریحی: ۰

تعداد سوالات: تستی: ۳۰ تشریحی: ۰

عنوان درس: نظم ۴ بخش ۲ مثنوی ۲

رشته تحصیلی/کد درس: زبان و ادبیات فارسی ۱۳۱۳۰۳۵

۱- در بیت زیر منظور از مبدأ چیست؟

«مثنوی را چون تو مبدأ بوده ای / گر فزون گردد تو اش افزوده ای»

۱. خواهش حسام الدین برای آغاز مثنوی
۲. دیدار با شمس تبریزی
۳. سرایش غزلیات که قبل از مثنوی بود
۴. آغاز خلقت

۲- کدام بیت هم مفهوم با «كُلُّ اِنَاءٍ يَتَرَشَّحُ بِمَا فِيهِ» است؟

۱. هر که در تون است، او چون خادم است / مر ورا که صابر است و حازم است
۲. ور نداری بو در آرش در سخن / از حدیث نو بدان راز کهن
۳. حرص تو چون آتش است اندر جهان / باز کرده هر زبانه صد دهان
۴. پس به صورت عالم اصغر توی / پس به معنی عالم اکبر توی

۳- کدام بیت یادآور این ضرب المثل است «لَوْلَا الْحُمُقُ لَخَرَبَتِ الدُّنْيَا» اگر ابلهان نبودند دنیا ویران می شد؟

۱. چه امید استش به رحمت؟ جز مگر / باز گردد زآن صفت آن بی هنر
۲. هر که در تون است، او چون خادم است / مر ورا که صابر است و حازم است
۳. اندر ایشان حرص بنهاده خدا / تا بود گرمابه گرم و با نوا
۴. هر که در حمام شد، سیمای او / هست پیدا بر رخ زیبای او

۴- معنای «دل» در کدام گزینه با دیگر گزینه ها متفاوت است؟

۱. علم راه حق و علم منزلش / صاحب دل داند آن را با دلش
۲. در دل مؤمن بگنجم ای عجب / گر مرا جویی در آن دلها طلب
۳. آن بود دل که وقت پیچاپیچ / جز خدا اندر او نیایی هیچ
۴. آن چه دل نام کرده ای به مجاز / رو به پیش سگان کوی انداز

۵- کدام مصراع به حدیث «حُبُّ الْوَطَنِ مِنَ الْاِيْمَانِ» اشاره دارد؟

۱. سوی دریا عزم کن زین آبگیر
۲. از دم حُبِّ الْوَطَنِ بگذر، مه ایست
۳. ای مسافر با مسافر رأی زن
۴. آن که عاقل بود عزم راه کرد

سری سوال: ۱ یک

زمان آزمون (دقیقه): تستی: ۵۰ تشریحی: ۰

تعداد سوالات: تستی: ۳۰ تشریحی: ۰

عنوان درس: نظم ۴ بخش ۲ مثنوی ۲

رشته تحصیلی/کد درس: زبان و ادبیات فارسی ۱۳۱۳۰۳۵

۶- کدام بیت به معجزه «شق القمر» پیامبر(ص) اشاره دارد؟

۱. چون نکردی فهم این را زانبیا؟ / دانش آوردند در سنگ و عصا
۲. که ز یزدان آگهیم و طایعیم / ما همه، نی اتفاقی ضایعیم
۳. همچو آب نیل دانی وقت غرق / کو میان هر دو امت کرد فرق
۴. چون قمر، که امر بشنید و شتافت / پس دو نیمه گشت بر چرخ و شکافت

۷- در بیت زیر منظور از «این پدر» چیست؟

« صلح کن با این پدر، عاقی پهل / تا که فرش زر نماید آب و گل»

۱. عالم هستی
۲. عقل کل
۳. روح
۴. مراد انسان

۸- با توجه به مصراع زیر نوع «ی» در فعل «نبودی» نشانه ی چیست؟

«گر نبودی این چنین وادی، شها»

۱. «ی» نکره
۲. «ی» استمراری
۳. «ی» اسنادی
۴. «ی» لیاقت

۹- معنی مصراع «لیک لقمه باز آن صعوه نیست» در کدام گزینه آمده است؟

۱. افراد کوتاه اندیش قادر نیستند معانی بلند را هضم کنند.
۲. «باز» لقمه ای کوچک برای صعوه است.
۳. صعوه لقمه ای کوچک برای باز است.
۴. افراد بلند نظر نمی توانند معانی را درک کنند.

۱۰- با توجه به بیت زیر مقصود از «صیاد» چه کسی است؟

« هست صیاد، ار کند دانه نثار / نه ز رحم و جود، بل بهر شکار»

۱. شکارچی
۲. ماهی گیر
۳. فریبکار و سودجو
۴. اهل جود و بخشش

۱۱- در بعضی ابیات مولانا به شکل حروف و شباهت بعضی حرفها به بعضی از اعضای وجود انسان نظر دارد، به این آرایه چه می گویند؟

۱. واج آرایی
۲. نغمه حروف
۳. حرف گرایی
۴. جناس

۱۲- کلمات «چاه تنگ» و «آذر» در بیت زیر به چه منظوری به کار رفته است؟

« گر رهایی بایدت زین چاه تنگ / ای برادر رو بر آذر بی درنگ»

۱. دنیا - سختیها و ریاضت ها
۲. سختی ها - آتش
۳. قنات - آتش
۴. دنیا - نهمین ماه سال

سری سوال: ۱ یک

زمان آزمون (دقیقه): تستی: ۵۰ تشریحی: ۰

تعداد سوالات: تستی: ۳۰ تشریحی: ۰

عنوان درس: نظم ۴ بخش ۲ مثنوی ۲

رشته تحصیلی/کد درس: زبان و ادبیات فارسی ۱۳۱۳۰۳۵

۱۳- مصراع «تا لب بحر این نشان پای هاست» به چه معناست؟

۱. تا کناره ی دریا رد پای بی دینان وجود داشت.
۲. تا انتهای عالم جسمانی و آغاز عالم مجردات رد پا دیده می شود.
۳. جای پای در عالم ملکوت هم دیده می شود.
۴. آب دریا باعث شد رد پا از بین برود.

۱۴- با توجه به بیت زیر «م» در واژه «صبحم» چه نقشی دارد؟

«هیچ صبحم خفته یا خندان نیافت / هیچ شامم با سر و سامان نیافت»

۱. نهاد
۲. مسند
۳. متمم
۴. مفعول

۱۵- «جوع البقر» کنایه از چیست؟

۱. حرص شدید
۲. نادانی
۳. تن پروری
۴. کینه ورزی

۱۶- معنی بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

«چرخ گردان را قضا گمره کند / صد عطارد را قضا ابله کند»

۱. قضا و قدر بر آسمان چیره است و کاری از دست عطارد بر نمی آید.
۲. قضا و قدر چاره جویی های عطارد را نقش بر آب می کند و کاری از دست عطارد بر نمی آید.
۳. قضا و قدر آسمان را از راه به در کرده و صد ستاره تیر که بخشنده ی ادب و دانش هستند را احق می کند.
۴. صد ستاره تیر همه چاره جویی های آسمان را به هم می زند و کاری از دست نادانان بر نمی آید.

۱۷- منظور از «آن می» در بیت زیر چیست؟

«آن گه آن می را بود کلّ اختیار / تو شوی معذور مطلق، مست وار»

۱. تجلی حق
۲. شراب
۳. سرمستی
۴. عشق

۱۸- در بیت زیر منظور از «نامه سیاه شدن» چیست؟

«نی چو حاکم اوست گرد او مگرد / تا شوی نامه سیاه و روی زرد»

۱. راه را گم کردن
۲. خجالت کشیدن
۳. گناهکار شدن
۴. شرمنده گشتن

۱۹- مقصود از «کوزه» و «شراب» در بیت زیر چیست؟

«کوزه می بینی، و لیکن آن شراب / روی ننماید به چشم ناصواب»

۱. ظرف آب - نوشیدنی
۲. ظاهر - باطن
۳. ظرف - مظروف
۴. ظاهر بین - بصیر

سری سوال: ۱ یک

زمان آزمون (دقیقه): تستی: ۵۰ تشریحی: ۰

تعداد سوالات: تستی: ۳۰ تشریحی: ۰

عنوان درس: نظم ۴ بخش ۲ مثنوی ۲

رشته تحصیلی/کد درس: زبان و ادبیات فارسی ۱۳۱۳۰۳۵

۲۰- مفهوم کدام گزینه با گزینه های دیگر متفاوت است؟

۱. این جهان جنگ است کل، چون بنگری / ذره با ذره، چون دین با کافری
۲. زندگانی آشتی ضد هاست / مرگ کاندر میانش جنگ خاست
۳. صلح اضداد است این عمر جهان / جنگ اضداد است عمر جاودان
۴. در فروع راه ای مانده زغول / لاف کم زن از اصول، ای بی اصول

۲۱- «شرفه» در بیت زیر به چه معناست؟

«شرفه یی بشنید در شب معتمد / بر گرفت آتش زنه، کآتش زند»

۱. سرفه کردن
۲. فرو نشاندن
۳. صدای پا
۴. خاموش کردن

۲۲- «بَعْدَ حَیْنٍ» در مصراع زیر به چه معناست؟

«كُلُّ آتٍ بَعْدَ حَیْنٍ، فَهَوَات»

۱. کنایه از هر چیزی که در زمان پدید آید.
۲. هر چیزی که در مکان پدید آید.
۳. قبل از هر زمانی
۴. کنایه از هر چیز ماندنی

۲۳- کدام بیت مفهوم آیه «وَمَا عَلَي الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِين» را می رساند؟

۱. مشتری گر چه که سست و بارد است / دعوت دین کن که دعوت وارد است
۲. کی نظاره اهل بخردن بود / آن نظاره گول گردیدن بود
۳. مشتری شو تا بجنب دست من / لعل زاید معدن آبت من
۴. در دهانش تلخ آید شهد خلد / چون نبود از وافیان در عهد خلد

۲۴- «دامن کشیدن» در مصراع زیر کنایه از چیست؟

«می خرامد بخت و دامن می کشد»

۱. خود را کنار کشیدن
۲. با ناز و تکبر راه رفتن
۳. ضعیف و ناتوان بودن
۴. افسرده بودن

۲۵- «اعمی» در مصراع زیر به چه معناست؟

«مُشْتِ بر اعمی زند یک جلف مست»

۱. بینا
۲. کور
۳. لال
۴. کچل

تعداد سوالات: تستی: ۳۰ تشریحی: ۰

زمان آزمون (دقیقه): تستی: ۵۰ تشریحی: ۰

سری سوال: ۱ یک

عنوان درس: نظم ۴ بخش ۲ مثنوی ۲

رشته تحصیلی/کد درس: زبان و ادبیات فارسی ۱۲۱۳۰۳۵

۲۶- کدام بیت به مثل «گنج در خرابه است» اشاره دارد؟

۱. خاک را زربخش که بود؟ آفتاب / زر از او در کان و گنج اندر خراب
۲. همچو خورشید و چو ماه پاکباز / آنچه گیرند از ضیا ، بدهند باز
۳. داد بسیار و عطای بی شمار / تا به شب بودی ز جودش زر نثار
۴. زر به کاغذ پاره ها پیچیده بود / تا وجودش بود ، می افشانند جود

۲۷- «اندر گردن افتادن» در بیت زیر به چه معناست؟

«حملة آرم ، افتد اندر گردنم / ز امر مادر ، پس من آن گه چون کنم؟»

۱. در گردن آویزان کردن
۲. به مخمصه افتادن
۳. از گردن خارج کردن
۴. تسلیم شدن

۲۸- کدام گزینه در مورد «لوح محفوظ» نادرست است؟

«لوح محفوظ از نظرشان دور شد / لوح ایشان ساحر و مسحور شد»

۱. ام الكتاب
۲. عقل فعال
۳. دل عارف
۴. صف فرشتگان

۲۹- از دیدگاه مولانا «خداوند آبادانی جهان را» بر چه پایه ای نهاده است؟

۱. بر پایه تلاش و کوشش
۲. بر پایه ترس
۳. بر پایه توکل
۴. بر پایه ی محبت

۳۰- در بیت زیر ترکیب «آب جان» چه آرایه ای دارد؟

«باز آمد آب جان در جوی ما / باز آمد شاه ما در کوی ما»

۱. اضافه استعاری
۲. ایهام
۳. اضافه تشبیهی
۴. تلمیح